

Psykolog- nævnets årsberetning 2019

Indholdsfortegnelse

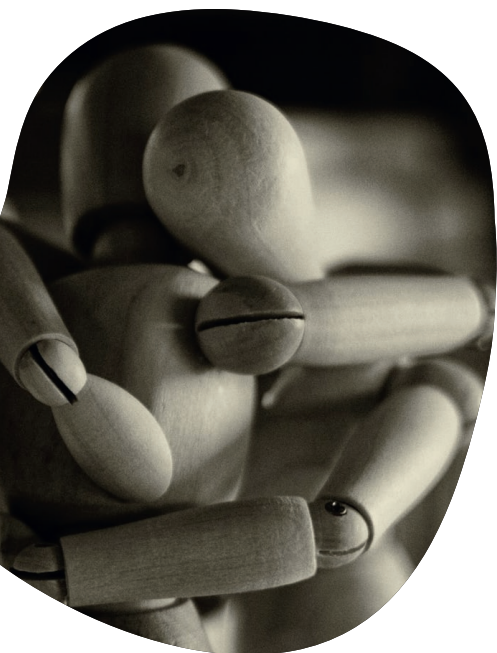

Forord.....	3
Væsentlig tilsidesættelse af faglige forpligtelser – alvorlig kritik og skærpet tilsyn.....	5
Hvilken betydning har tidligere kritik for nye tilsynssager?	6
Rammerne for den autoriserede psykologs rolle	8
Når en autoriseret psykolog går ud over sit opdrag.....	10
Psykologers børnesamtaler i retten.....	12
Om autoriserede psykologers pligt til at videregive oplysninger – også uden samtykke	14
Detaljeringsgraden af oplysninger om undersøgtes strafbare forhold	15
Om metodefrihed og én eller flere erklæringer i konfliktsager.....	16
Afbrydelse af en undersøgelse.....	17
Kravet om letlæselige journaloptegnelser.....	18
Praksis i autorisationsager	19
Tal og figurer	21

Alle billeder i beretningen er modelfotos.

af formand Sanne Bager

ÅRSBERETNINGEN

Årsberetningen for 2019 indeholder artikler med fokus på særlige emner fra nogle af de tilsynssager, der har været behandlet i Psykolognævnet i det forgangne år.

Beretningen indeholder blandt andet en artikel om, hvornår Psykolognævnet bruger de strengere sanktionsmuligheder som alvorlig kritik, skærpet tilsyn og fagligt påbud. Her skal det bemærkes, at Psykolognævnet i 2019 for første gang offentliggjorde en afgørelse om skærpet tilsyn efter den seneste bekendtgørelse om offentliggørelse af afgørelser i tilsynssager¹.

Psykolognævnet har i konkrete sager udtalt sig om detaljeringsgraden af oplysninger om strafbare forhold, der inddrages i en undersøgelse, om autoriserede psykologers oplysningspligt og om rammerne for den autoriserede psykologs rolle. Autoriserede psykologers vurderinger af andre personer eller forhold, som ikke har været en del af opdraget, har også været genstand for flere tilsynssager.

Nævnet har i flere sager vurderet, at en ført journal ikke har levet op til kravene om, at en journal skal være letlæselig og skal kunne forstås umiddelbart af fagfæller og så vidt muligt af den klient, optegnelserne handler om. Det har givet anledning til indskærpelser. I nogle tilfælde har der været grundlag for at udtale kritik.

Flere henvendelser har drejet sig om undersøgelser, som er blevet afbrudt på forskellige stadier i undersøgelsesforløbet. I nogle af sagerne har selve afbrydelsen været omtalt i nævnets afgørelse.

Nævnet har desuden behandlet sager, hvor en autoriseret psykolog i en højkonfliktsag skulle undersøge forældrenes kompetencer. Her valgte psykologen at udfærdige to erklæringer, én om hver forælder. Det anser nævnet ikke i sig selv for at være problematisk, men det kan blive et problem, hvis psykologen ikke er tilstrækkelig opmærksom på, at erklæringen skal kunne stå alene, og at vurderinger og konklusioner skal være underbygget i erklæringen.

Årsberetningen indeholder desuden artikler om gentagelsesvirkning af tidligere afgørelser, psykologers børnesamtaler i retten og kommer også omkring praksis i autorisationsager om intern og ekstern supervision, herunder Psykolognævnets udtalelser i tre sager, hvor principielle problemstillinger om henholdsvis ekstern supervision, fjernsupervision og internetbaserede konfrontationstimer har været behandlet på nævnsmøder.

EGNETHEDSSAGER

I 2019 har nævnet behandlet flere sager om autoriserede psykologers egnethed, herunder også i forbindelse med fremskreden alder. Enkelte sager er afsluttet med, at psykologen selv har fraskrevet sig sin autorisation som psykolog. Nævnet har siden lovændringen i 2017 afgjort flere sager om egnethedspåbud. Som eksempler kan nævnes påbud om konsultation hos egen læge med nærmere angivne intervaller, medvirken til speciallægeundersøgelse samt påbud om indsendelse af lægelige oplysninger.

Derudover har nævnet i flere af egnethedssagerne pålagt psykologer løbende at indsende psykologens ordnede optegnelser (journal). I takt med at nævnet får flere henvendelser om psykologers egnethed til at varetage erhvervet som autoriseret psykolog, er der i 2019 oprettet flere egnethedssager end tidligere i nævnets historie. Nævnet hastebehandler sagerne. Disse sager er ikke i øvrigt omtalt i årsberetningen.

1) Bekendtgørelse nr. 1225 af 15. november 2017 om et autorisationsregister og offentliggørelse af afgørelser m.v. i tilsynssager på psykologområdet.

Forord (fortsat)

UNDERSØGELSE AF AUTORISATIONSORDNINGEN OG DEN MANGLEDE TILSYNSMYNDIGHED MED DE IKKE-AUTORISEREDE PSYKOLOGER

I 2019 har Psykolognævnet været genstand for mediemæssig og politisk interesse for nævnets håndtering af konkrete tilsynssager og nævnets generelle tilsynsfunktion. Det har blandt andet ført til spørgsmål om, hvorvidt Psykolognævnet har de nødvendige redskaber til at udføre et effektivt tilsyn og overvejelser om hele autorisationsordningen og tilsyn med de ikke autoriserede. For at styrke nævnets tilsynsopgave er der i den forbindelse i en periode tilført nævnet yderligere ressourcer blandt andet med henblik på at kunne behandle sagerne hurtigere og på at kunne anvende psykologfaglig konsulentbistand under forberedelsen af sagerne i sekretariatet. Desuden vil nævnet i flere tilfælde kunne tage tilsynssager op af egen drift f.eks., hvor nævnet tidligere har udtalt kritik af den samme psykolog i flere tilfælde.

På et samråd i Folketingets Social- og indenrigsudvalg med Sundheds- og ældreministeren samt Social- og indenrigsministeren den 19. december 2019 blev det meldt ud, at en tværgående arbejdsgruppe med deltagelse fra Sundheds- og ældreministeriet, Social- og indenrigsministeriet og Finansministeriet skal undersøge, om det vil være hensigtsmæssigt at autorisere psykologer efter sundhedslovgivningen.

NÆVNETS MEDLEMMER PR. 30. MARTS 2020

Sanne Bager (formand) – dommer ved Københavns Byret
Peter Therkildsen – KL og Danske Regioner
Heidi Thamestrup – Danske Handicaporganisationer
Bente Boserup – Børnerådet og Børns Vilkår
Louise Brückner Wiwe – Dansk Psykolog Forening
Rikke Schwartz – Dansk Psykolog Forening
Michael Storm – Dansk Psykolog Forening (børnesagkyndig)

Undersøgelsen har til formål at afdække, om det i relation til styrkelse af patientsikkerheden vil være hensigtsmæssigt at indføre en autorisation af psykologer efter autorisationsloven, og hvordan det i givet fald foretages bedst. Psykolognævnet bidrager til undersøgelsen med viden om og erfaringer med den nuværende ordning.

STATISTIK

Der er i årsberetningen en statistik over sagstilgangen i 2019, antallet af afgjorte sager og udfaldet af sagerne. For så vidt angår sagstilgang og afgjorte sager er tallene for 2017 og 2018 medtaget til sammenligning.

Der er i 2019 sket en stigning i antallet af modtagne sager på alle sagsområder, og samtidig er antallet af afgjorte sager steget på alle sagsområder. I forhold til antallet af afgjorte sager er stigningen størst for anerkendelsessagerne med en stigning på 121 % i forhold til året før. På tilsynsområdet er der afgjort 82 % flere tilsynssager i 2019 end året før, mens der på autorisationsområdet er afgjort 32 % flere sager.

I 2019 har Psykolognævnet autoriseret 469 psykologer og anerkendt 33 ansøgers udenlandske kvalifikationer som psykolog. På tilsynsområdet har Psykolognævnet afgjort 164 sager, hvoraf der i 5 sager er udtalt alvorlig kritik. 2 sager har ført til udstedelse af et påbud, henholdsvis et fagligt påbud og et egnethedspåbud. I 3 sager blev der iværksat skærpet tilsyn med en autoriseret psykolog.

Væsentlig tilsidesættelse af faglige forpligtelser – alvorlig kritik og skærpet tilsyn

af Mathilde Ascanius Mikkelsen

Nævnet er efter en lovændring begyndt at offentliggøre afgørelser om alvorlig kritik og skærpet tilsyn. Formålet er, at brugere af psykologydelse skal have kendskab til afgørelserne og på et kvalificeret grundlag vælge en psykolog¹.

Når en autoriseret psykolog i væsentligt omfang har tilsidesat sine forpligtelser, kan Psykolognævnet vælge at bruge nogle af de strengeste sanktioner, nemlig alvorlig kritik og skærpet tilsyn. Der kan både være tale om flere kritisable forhold, eller at ét enkelt forhold er så groft, at nævnet udtaler alvorlig kritik. Nævnet kan samtidig vælge at begynde et skærpet tilsyn med den autoriserede psykolog.

SAG MED ALVORLIG KRITIK

En autoriseret psykolog havde lavet en psykologerklæring. Der var flere kritikpunkter i sagen. Psykologen havde vurderet, om klienten var i stand til at varetage den fulde forælderrolle over for sine børn, selvom psykologen ikke var blevet bedt om at vurdere klientens forældreevner. Derudover fremstod vurderingen af forældreevnen ikke underbygget i psykologerklæringen.

Psykologen havde ikke undersøgt det enkelte barns behov og forhold nærmere. Psykologen havde heller ikke mødt eller undersøgt begge børn i sagen, observeret samspillet mellem det enkelte barn og klienten eller undersøgt eller haft oplysninger om familiens situation i øvrigt. Psykologen havde alene haft samtaler med klienten. Det var også kritisabelt, at psykologen i erklæringen foretog vurderinger og konklusioner om andre end klienten, navnlig klientens ekskone, selvom psykologen ikke var blevet bedt om det. Derudover havde psykologen ikke undersøgt, haft sagsakter om eller i øvrigt mødt ekskonen.

Derudover var det alvorligt kritisabelt, at psykologen havde sendt en oplysning om ekskonen ind til nævnet, som udelukkende havde til hensigt at sætte hende i et bestemt lys ved nævnets behandling af sagen. Oplysningerne om ekskonen var ikke relevante for nævnets behandling af sagen, og psykologen burde ikke have inddraget oplysningerne i sin mail til nævnet.

På den baggrund udtalte nævnet alvorlig kritik af psykologens faglige virke. Afgørelsen er offentliggjort på nævnets hjemmeside.

SAGER MED SKÆRPET TILSYN

Psykolognævnet kan både på grundlag af én enkelt sag med alvorlig kritik og på grund af flere sager med kritisabel faglig virksomhed begynde et skærpet tilsyn med en autoriseret psykolog. Det skærpede tilsyn kan være afgrænset til en bestemt form for fagligt virke, eksempelvis psykologiske undersøgelser.

I flere af sagerne har rammerne for det skærpede tilsyn omfattet, at den autoriserede psykolog løbende skulle sende kopi af sine journaler om forældrekompetenceundersøgelser.

Det skærpede tilsyn vil ofte indebære, at den autoriserede psykolog i en vis periode skal:

- sende kopi af det opdrag, psykologen modtager fra en myndighed,
- sende kopi af eventuel korrespondance med opdragsgiver om en undersøgelse,
- udarbejde og sende en redegørelse for, hvordan psykologen har tænkt sig at tilrettelægge en undersøgelse for at undgå at begå de samme fejl, som man gentagne gange har fået alvorlig kritik for,
- sende kopi af en færdig erklæring.

Formålet med det skærpede tilsyn er, at nævnet kan blive løbende orienteret om det faglige virke og hvis nødvendigt reagere, så psykologen kan rette op på alvorligt kritisabelt fagligt arbejde under nævnets bevågenhed.

1) Jf. side 7 i lovbemærkningerne til lovforslag nr. L 52, Forslag til lov om ændring af lov om psykologer m.v. (samling 2016-17)

Væsentlig tilsidesættelse af faglige forpligtelser – alvorlig kritik og skærpet tilsyn (fortsat)

PSYKOLOGNÆVNETS SANKTIONSMULIGHEDER

Efter § 2 c, stk. 2, i psykologloven kan Psykolognævnet *udtale alvorlig kritik*, hvis en autoriseret psykolog i væsentligt omfang har tilsidesat eller ikke levet op til sine forpligtelser.

Efter § 2 d kan Psykolognævnet *iværksætte skærpet tilsyn*, hvis nævnet finder, at psykologen har udvist alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed.

GENTAGELSESVIRKNING

Psykolognævnet er ved behandlingen af tilsynssager også opmærksom på, om en psykolog tidligere har fået kritik af nævnet, og om det er i et væsentligt omfang.

Når nævnet har udtalt alvorlig kritik skyldes det i flere tilfælde, at en psykolog flere gange er blevet kritiseret for de samme faglige mangler, og at psykologen ikke har ændret sine arbejdsmetoder for at imødekomme nævnets afgørelser.

Det kan også være en afgørende årsag til det skærpede tilsyn, om psykologen har flere alvorlige og grove faglige fejl og mangler i sit arbejde.

» Når nævnet har udtalt alvorlig kritik skyldes det i flere tilfælde, at en psykolog flere gange er blevet kritiseret for de samme faglige mangler, og at psykologen ikke har ændret sine arbejdsmetoder for at imødekomme nævnets afgørelser.

Hvilken betydning har tidligere kritik for nye tilsynssager?

af Mathilde Ascanius Mikkelsen
og Sanne Bager

Psykolognævnets afgørelser om kritik af en psykologs faglige virke kan få betydning i en ny sag vedrørende samme psykolog eller med andre ord gentagelsesvirkning.

Et af formålene med at udtale kritik af en psykologs faglige virke er, at en psykolog ændrer kritisable faglige metoder eller fremgangsmåder. Det er nemlig helt afgørende for kvaliteten af det faglige virke og klient-sikkerheden, at en psykolog retter sig efter nævnets afgørelser.

Hvis nævnet gentagne gange har udtalt kritik af de samme forhold, uden at psykologen ændrer sit faglige virke, har nævnet i flere tilfælde valgt at udtale alvorlig kritik. Efter lovændringen af 1. juli 2017 med nye sanktionsmuligheder har nævnet også i nogle tilfælde valgt at iværksætte et skærpet tilsyn ud fra gentagelsesvirkning af tidligere afgørelser vedrørende psykologens faglige virke, der er truffet før lovændringen.

Psykologloven¹ giver nævnet mulighed for at udtale alvorlig kritik, hvis en psykolog i væsentligt omfang har tilsidesat eller ikke levet op til sine forpligtelser, iværksætte et skærpet tilsyn, hvis en psykolog har udvist alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed og give et fagligt påbud, hvis en psykolog har udvist alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed.

Disse sanktionsmuligheder har derfor betydning, når nævnet i sin vurdering af en sag inddrager tidligere afgørelser om kritik af psykologens faglige virksomhed.

HVILKEN BETYDNING HAR DET, HVIS TIDLIGERE SAGER MED KRITIK ER TRUFFET INDEN LOVÆNDRINGEN AF 1. JULI 2017?

Der er ikke beskrevet overgangsregler i lovbemærkningerne til ændringen af psykologloven om virkningen af gentagen kritik i sager, der går forud for lovændringen.

Da der ikke er bestemmelser, der sætter et skæringstidspunkt for betydningen af tidligere afgørelser om kritik, har nævnet i praksis foretaget en konkret vurdering af, hvilken betydning tidligere kritik har for nævnets reaktion i den konkrete sag, der er til behandling. Da afgørelser om kritik før lovændringen kan vedrøre en sådan kritisabel faglig virksomhed, som efter lovændringen ville have ført til en afgørelse om alvorlig kritik, har nævnet i nogle sager tillagt tidligere afgørelser om kritik væsentlig betydning i den nye sag, og det gælder også, hvis afgørelsen har ligget mere end to år tilbage. I andre sager har nævnet tillagt antallet af afgørelser med kritik og navnlig afgørelser med kritik vedrørende tilsvarende forhold betydning, og det uanset nogle af afgørelserne har ligget mere end to år tilbage.

GENTAGELSESVIRKNING – NOGLE BETRAGTNINGER

Ved vurderingen af, hvorvidt en tidligere afgørelse kan have gentagelsesvirkning i en ny sag, vil nævnets vurdering tage udgangspunkt i, hvorvidt

- den tidligere afgørelse vedrører kritik eller alvorlig kritik
- den tidligere afgørelse vedrører samme kritisable faglige virke
- der er flere tidligere afgørelser om kritik/alvorlig kritik
- en tidligere afgørelse om kritik ligger inden for de sidste to år og en tidligere afgørelse om alvorlig kritik ligger inden for de sidste 5 år.

¹) Lov om psykologer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 52 af 24. januar 2018, §§ 2 c, stk. 2, 2 og 2 e, stk. 1.

Rammerne for den autoriserede psykologs rolle

af Anne Yde

Pligten til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed ved udøvelsen af virksomheden som autoriseret psykolog¹ indebærer, at psykologen skal optræde professionelt, afbalanceret og respektfuldt. Det indebærer også, at psykologen skal agere inden for den ramme, som psykologen har ved udførelsen af en bestemt opgave, f.eks. som undersøger². Psykolognævnet har i flere sager i 2019 vurderet, at en autoriseret psykolog tilsidesatte denne forpligtelse.

HENSYNTAGEN TIL OPDRAGSGIVERS SAGSBEHANDLING

To autoriserede psykologer blev anmodet om at lave en forældrekompetenceundersøgelse af en far. Ved gennemgangen af erklæringen med faren havde en sagsbehandler fra kommunen været til stede.

Efter Psykolognævnets praksis skal en erklæring om en forældrekompetenceundersøgelse gennemgås med den undersøgte, inden erklæringen sendes til opdragsgiver, som i dette tilfælde var kommunen. Det er psykologens ansvar at tilrettelægge undersøgelsen, så dette sker. Opdragsgivers tilstedeværelse kan være nødvendig af hensyn til den autoriserede psykologs sikkerhed eller sagens omstændigheder³.

Som begrundelse for sagsbehandlerens tilstedeværelse oplyste psykologerne, at de normalt gennemgik erklæringen med undersøgte af to omgange; først med undersøgte alene og derefter med opdragsgivers tilstedeværelse. Psykologerne oplyste dog, at undersøgte altid fik valget om, at få de to møder slået sammen. Dette valgte undersøgte i den konkrete sag. Af denne grund udtalte nævnet ikke kritik for opdragsgivers tilstedeværelse.

Psykologerne oplyste, at de to møder blev slået sammen, fordi det var deres erfaring, at resourcesvage forældre kan opleve det som en belastning at få en erklæring gennemgået to gange. Det gav anledning til en bemærkning fra nævnet om, at det ikke er den undersøgende psykologs rolle at tage hensyn til, at opdragsgiver får et møde med de undersøgte.

Psykologerne blev samtidig vejledt om, at der i retningslinjerne for forældrekompetenceundersøgelser står, at der skal være klar adskillelse mellem undersøgelsen og sagsbehandlingen i øvrigt⁴.

INTERVENTION UNDER EN SAMVÆRSOBSERVATION

I forbindelse med en forældrekompetenceundersøgelse af et forældrepar med udenlandsk oprindelse havde en autoriseret psykolog interverneret under observationen af et overvåget samvær mellem moren og de anbragte børn.

Psykologen insisterede på, at tolken oversatte mellem moren og børnene, der ikke talte samme sprog, selvom tolken ifølge psykologens egen opfattelse kun var til stede for at oversætte mellem moren og det overvågende personale. Derudover intervernerede psykologen i en af børnenes adfærd over for moren. Det var nævnets vurdering, at psykologen dermed ikke havde forholdt sig som neutral undersøger.

» Psykologen insisterede på, at tolken oversatte mellem moren og børnene, der ikke talte samme sprog, selvom tolken ifølge psykologens egen opfattelse kun var til stede for at oversætte mellem moren og det overvågende personale. Derudover intervernerede psykologen i en af børnenes adfærd over for moren. Det var nævnets vurdering, at psykologen dermed ikke havde forholdt sig som neutral undersøger.

- 1) Lov om psykologer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 52 af 24. januar 2018, § 12
- 2) Psykolognævnets vejledende retningslinjer for autoriserede psykologer, afsnit 4.1.1 om den professionelle rolle
- 3) Psykolognævnets vejledende retningslinjer for autoriserede psykologer, afsnit 6.1.10 om gennemgang med opdragsgivers tilstedeværelse
- 4) Socialministeriets retningslinjer for forældrekompetenceundersøgelser 2011 om undersøgelsens opstart

Rammerne for den autoriserede psykologs rolle (fortsat)

Efter Socialministeriets retningslinjer for forældrekompetenceundersøgelser kan det være hensigtsmæssigt under en samværsobservation at give råd og vejledning til forældre om, hvordan de kan forholde sig i forskellige situationer med børnene. Dette var dog ikke tilfældet i den konkrete sag, da interventionen vedrørte barnets adfærd over for moren, og de rammer, der var sat for det overvågede samvær, som det havde foregået siden børnenes anbringelse.

I stedet for at ændre på de sædvanlige rammer for det overvågede samvær burde psykologen have gjort opdragsgiver opmærksom på de u hensigtsmæssige forhold, psykologen havde observeret. I dette tilfælde den sproglige barriere og psykologens faglige overvejelser om, hvilken betydning det kunne have for den konkrete undersøgelse.

Nævnet bemærkede, at det er psykologens ansvar som undersøger at vurdere, om opdraget kan besvares ud fra de rammer, som opdragsgiver har sat for undersøgelsen. Ligesom psykologen har ansvar for at gøre opdragsgiver opmærksom på eventuelle problemer i den forbindelse.

Der var også andre kritisable forhold i den konkrete sag. Blandt andet undlod psykologen at inddrage relevante oplysninger i erklæringen om morens psykiske helbredstilstand og forældrenes grænseoverskridende adfærd over for børnene, som blandt andet havde været årsag til børnenes anbringelse uden for hjemmet.

Psykologen havde derfor i væsentligt omfang ikke levet op til sin pligt til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed under forældrekompetenceundersøgelsen. Psykologen havde heller ikke levet op til sin pligt om at udfærdige erklæringen med omhu og uhildethed.

På den baggrund udtalte Psykolognævnet alvorlig kritik. Afgørelsen er offentliggjort på nævnets hjemmeside.

Når en autoriseret psykolog går ud over sit opdrag ▶

af Jeanet Skov Sørensen

Pligten til at udvise omhu og uhildethed, når en autoriseret psykolog skriver en erklæring¹ er udtryk for en retlig standard. Det betyder, at forståelsen af hvad der er omhu og uhildethed kan ændre sig i takt med udviklingen inden for det pågældende fagområde og den almindelige samfundsudvikling.

Psykolognævnet har i sine vejledende retningslinjer opstillet en række grundlæggende formelle krav til en erklæring, herunder et krav om, at psykologen i erklæringen skal redegøre for det opdrag, som psykologen har fået af myndigheden, og at erklæringen skal besvare de spørgsmål, som opdraget stiller. Det er i denne sammenhæng vigtigt, at psykologen kan holde det relevante fokus i en undersøgelsesopgave.

Psykolognævnet har i flere sager vurderet, at en autoriseret psykolog er gået ud over opdraget for sin konkrete opgave og på den baggrund udtalt kritik for manglende omhu ved udfærdigelsen af erklæringen.

VURDERINGER AF PERSONER OG FORHOLD, SOM IKKE ER EN DEL AF OPDRAGET

Sag nr. 1

Nævnet udtalte kritik for manglende omhu af en autoriseret psykologs arbejde med en børnepsykologisk undersøgelse. Undersøgelsen drejede sig om et barn, som var anbragt uden for hjemmet. Formålet var at afdække barnets psykiske tilstand og være med til at give en vurdering af barnets behov, herunder behandlingsbehov.

Psykologen havde også vurderet plejemorens tilgang til barnet, hvilket efter nævnets opfattelse lå uden for det stillede opdrag. Psykologen var ikke blevet bedt om at foretage en vurdering af plejemorens tilgang til barnet eller foretage en vurdering af andre eventuelle uhensigtsmæssigheder ved den valgte plejefamilie.

Nævnet bemærkede, at hvis undersøgelsesforløbet viste forhold, der var i modstrid med barnets behov, var det psykologens ansvar at kontakte opdragsgiver og få præciseret eller udvidet opdraget til også at indeholde denne vurdering.

Sag nr. 2

En autoriseret psykolog havde til opgave at lave en forældrekompetenceundersøgelse, hvor psykologen skulle vurdere en mors evne til affektregulering og til at imødekomme et kommende barns behov for omsorg, stimulation og beskyttelse.

Psykologen anbefalede, at morens samvær med sit andet barn blev udvidet. Nævnet vurderede, at psykologen dermed var gået ud over sit opdrag og ikke havde holdt det relevante fokus i sagen. Psykologen var ikke blevet bedt om at vurdere og komme med anbefalinger til omfanget af samværet med morens andet barn, ligesom det er opdragsgivers kompetence at beslutte, hvilke eventuelle foranstaltninger resultaterne af en undersøgelse giver grundlag for at iværksætte.

ANBEFALINGER OM KONKRETE FORANSTALTNINGER

En autoriseret psykolog skal beskrive, hvad der er fagligt belæg for og besvare de spørgsmål, opdraget stiller. Psykologen skal samtidig være bevidst om, at kompetencen til at iværksætte og vælge foranstaltninger ligger hos opdragsgiver. Psykologen skal derfor ikke komme med håndfaste anbefalinger om iværksættelse af konkrete foranstaltninger, hvilket ovennævnte sag er et eksempel på. Hvis en opdragsgiver aktivt beder den autoriserede psykolog om at komme med anbefalinger, skal psykologen gøre det i den udstrækning, der er fagligt belæg herfor.

Den tredje sag er et eksempel på en autoriseret psykolog, som kommer med anbefalinger uden for sit opdrag. Den er samtidig et eksempel på, at den autoriserede psykolog skal være opmærksom på, hvad der ligger i begrebet anbefaling, og at en anbefaling kan formuleres forskelligt.

1) Lov om psykologer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 52 af 24. januar 2018, § 16.

Når en autoriseret psykolog går ud over sit opdrag (fortsat)

Sag nr. 3

I forbindelse med udarbejdelsen af en forældrekompetenceundersøgelse havde to autoriserede psykologer i erklæringen anbefalet, at "den undersøgte børn modtog den primære omsorg uden for hjemmet".

Efter nævnets opfattelse gav den konkrete formulering i erklæringen indtryk af, at psykologerne anbefalede en anbringelse af børnene, og anbefalingen virkede derfor bindende for myndigheden, som havde beslutningskompetencen.

Psykologerne var uenige i, at de havde givet en anbefaling om en konkret foranstaltning, da formuleringen ikke indeholdt en tidshorisont, frekvens eller konkrete foranstaltninger såsom familiepleje og aflastning. Psykologerne oplyste i den forbindelse, at en forældrekompetenceundersøgelse ifølge Socialministeriets vejledning gerne må indeholde vejledende anbefalinger om hvilken fremtidssituation, der kan være bedst for barnet.

Også i denne sag lagde nævnet vægt på, at det er opdragsgiver, der beslutter, hvilke eventuelle konkrete foranstaltninger resultaterne af en undersøgelse giver anledning til at iværksætte, og at en erklæring efter nævnets praksis derfor som udgangspunkt ikke bør munde ud i anbefalinger om iværksættelse af konkrete foranstaltninger.

Derudover lagde nævnet vægt på, at det specifikt fremgik af opdraget i den konkrete sag, at psykologerne ikke skulle komme med anbefalinger om konkrete foranstaltninger.

» Psykologerne var uenige i, at de havde givet en anbefaling om en konkret foranstaltning, da formuleringen ikke indeholdt en tidshorisont, frekvens eller konkrete foranstaltninger såsom familiepleje og aflastning. Psykologerne oplyste i den forbindelse, at en forældrekompetenceundersøgelse ifølge Socialministeriets vejledning gerne må indeholde vejledende anbefalinger om hvilken fremtidssituation, der kan være bedst for barnet.

Psykologers børnesamtaler i retten

Af Mathilde Ascanius Mikkelsen
og Sanne Bager

Psykolognævnet har i 2019 haft flere tilsynssager, hvor en psykolog har haft en samtale med et barn til brug for en sag ved domstolene.

Det fremgår af forældreansvarslovens § 34, at barnet skal inddrages under en sag om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær, så dets perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, og at dette kan ske ved samtaler med barnet, børnesagkyndige undersøgelser eller på anden måde, der belyser barnets perspektiv¹. Børnesamtaler i sager ved domstolene² tager udgangspunkt i denne bestemmelse, som dermed er den overordnede ramme for den børnesagkyndiges afholdelse af børnesamtaler i sager om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær og tvangsfuldbyrdelse. Ved tvangsfuldbyrdelse af disse afgørelser er det tillige den børnesagkyndiges opgave at foretage en vurdering af, om fuldbyrdelsen sker af hensyn til barnet og varetager barnets bedste³.

Børnesamtalen afholdes af den børnesagkyndige, og som udgangspunkt deltager også dommeren i børnesamtalen. Ved nogle retter er det tillige dommeren, der udfærdiger et notat eller referat vedrørende børnesamtalen, og ved andre retter er det den børnesagkyndige, der udfærdiger notatet/referatet. I nogle sager får den børnesagkyndige et konkret opdrag ved børnesamtalen. Hvis den autoriserede psykolog kommer med vurderinger i sagen, er det vigtigt, at psykologen holder sig inden for rammerne af det konkrete opdrag.

Det er Psykolognævnets vurdering, at den børnesagkyndiges notat/referat vedrørende en børnesamtale er omfattet af bestemmelsen om skriftlige erklæringer i psykologlovens § 16.

BØRNESAMTALE TIL BRUG FOR EN SAG OM BARNETS BOPÆL

I en konkret sag havde en psykolog udfærdiget et referat på baggrund af en samtale med et barn. Ved den pågældende ret var det sædvanligvis dommeren, der indledningsvist informerede barnet om, at der ville blive skrevet et referat af samtalen, som forældrene ville modtage, og at barnet kunne sige til, hvis der var oplysninger, som barnet ikke ønskede, at forældrene skulle gøres bekendt med.

I sagen stillede psykologen spørgsmålene til barnet, og dommeren havde lejlighed til sidst i samtalen at stille spørgsmål. Nævnet lagde vægt på, at samtalens formål var at belyse barnets perspektiv og synspunkter i en retssag om bopæl. Nævnet lagde også vægt på, at dommeren var til stede under samtalen. Nævnet fandt, at referatet fik afdækket barnets mening om fordele og ulemper ved at flytte eller blive boende. Det var relevant, at psykologen tillige spurgte ind til alternative løsningsforslag i et forsøg på at imødekomme den loyalitetskonflikt, barnet oplevede at stå i mellem forældrene.

Derudover fremstod psykologens vurderinger og konklusioner underbygget i referatet, og psykologen havde inden deltagelsen i samtalen modtaget og læst sagens akter.

» Børnesamtalen afholdes af den børnesagkyndige, og som udgangspunkt deltager også dommeren i børnesamtalen. Ved nogle retter er det tillige dommeren, der udfærdiger et notat eller referat vedrørende børnesamtalen, og ved andre retter er det den børnesagkyndige, der udfærdiger notatet/referatet.

- 1) Om samtaler og barnets perspektiv, se vejledning nr. 9279 af 20. marts 2019 om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær, pkt. 2.1.
- 2) Retsplejelovens §§ 450, 450 b, stk. 1 og 456 r, stk. 5.
- 3) Retsplejelovens § 456 r, stk. 5.

Psykologers børnesamtaler i retten (fortsat)

- 4) Nu Familieretten.
- 5) Nu dommeren.

BØRNESAMTALE I FOGEDRETEN TIL BRUG FOR EN SAG OM SAMVÆR

I en anden sag fra 2019 var en psykolog som udgangspunkt gået ud over rammerne for opdraget som børnesagkyndig for en fogedret⁴.

Psykologen havde vurderet, at et overvåget samvær var uhensigtsmæssigt, uanset formålet med samtalen i henhold til retsplejelovens § 456 r, stk. 5, var at give barnet mulighed for at give udtryk for egne synspunkter til brug for fogedens⁵ vurdering af, om barnets sjælelige eller legemlige sundhed ville blive udsat for alvorlig fare ved udlevering til samvær.

Nævnet vurderede, at det derfor som udgangspunkt lå uden for rammerne af opdraget at komme med så håndfaste udtalelser om rammerne for samværet, når fogeden ikke særskilt havde anmodet om den vurdering.

Det gav dog ikke grundlag for at udtale kritik efter en konkret vurdering, da psykologens arbejde i sagen havde været mere omfattende. Nævnet lagde vægt på, at psykologen forud for børnesamtalen havde været til stede under et møde i fogedretten, og i den forbindelse havde hørt forældrenes forklaringer og oplysninger om samværets rammer og betydningen heraf. Psykologen havde derudover læst sagsakterne inden børnesamtalen.

Det er dermed en konkret vurdering i hver enkelt sag, om psykologen har holdt sig inden for den overordnede ramme for afholdelse af børnesamtalen og inden for et eventuelt yderligere opdrag. Det er i den forbindelse afgørende, at den enkelte psykolog er bevidst om de overordnede rammer for børnesamtaler i retssager, og at psykologen ikke kommer med vurderinger, som psykologen ikke er blevet bedt om, og som ikke kan rummes inden for reglerne på området.

» Det er afgørende, at den enkelte psykolog er bevidst om de overordnede rammer for børnesamtaler i retssager, og at psykologen ikke kommer med vurderinger, som psykologen ikke er blevet bedt om, og som ikke kan rummes inden for reglerne på området.

Om autoriserede psykologers pligt til at videregive oplysninger – også uden samtykke

af Trine Marie Langberg Pedersen

En autoriseret psykolog er omfattet af retssikkerhedslovens §§ 11 a – 11 c¹ og har dermed pligt til at videregive oplysninger, hvis en myndighed kræver det. I disse tilfælde går pligten til at videregive oplysninger forud for tavshedspligten. Hvis oplysningerne er nødvendige til brug for en sag efter servicelovens kapitel 11, gælder oplysningspligten uanset om klienten har samtykket til, at myndigheden må indhente oplysningerne.

Psykolognævnet har i 2019 udtalt kritik efter psykologlovens § 12 for manglende omhu og samvittighedsfuldhed, fordi en autoriseret psykolog afviste at videregive oplysninger om sin klient til en kommune til brug for en børnefaglig undersøgelse.

TILSIDESÆTTELSE AF OPLYSNINGSPLIGTEN

I sagen blev den autoriserede psykolog i en PSYK125-blanket anmodet om at give en kort beskrivelse af sin klients mentale sundhed med fokus på psykiske belastningsfaktorer i relation til klientens forælderrolle. Derudover skulle psykologen give en anamnese om klientens livsforløb og psykologforløb samt andet, der kunne have relevans for den børnefaglige undersøgelse.

Det fremgik af sagen, at psykologen havde haft sin klient i behandling for depression i knap otte måneder på det tidspunkt, hvor kommunen anmodede om oplysningerne.

Trods kommunens gentagne anmodninger og henvisning til lovhjemmel afviste psykologen at give de pågældende oplysninger. Psykologen henviste til, at klienten ikke havde givet skriftligt samtykke til, at de konkrete oplysninger blev videregivet, og at klienten var henvist til psykologen på grund af en depression og ikke problemstillinger i relation til forælderrollen. Derudover henviste psykologen til, at kommunen i stedet burde indhente en forældrekompetenceundersøgelse til besvarelse af spørgsmålene, da psykologen ikke havde belæg for at udtale sig om noget i relation til klientens forælderrolle.

Begrundelsen for kritik

Psykolognævnet udtalte, at psykologen ikke kunne afvise at besvare anmodningen i sin helhed på grund af manglende samtykke, da en myndighed kan indhente oplysninger til brug for en børnefaglig undersøgelse uden forældrenes samtykke.

Nævnet bemærkede, at en PSYK 125 besvares på grundlag af psykologens eksisterende journaloplysninger og kendskab til klienten. Da psykologen havde haft klienten i behandling for depression i otte måneder, burde psykologen have været i stand til at udtale sig mere uddybende om sit kendskab til klientens mentale sundhed end ved blot at oplyse årsagen til, at klienten var henvist til en psykolog.

Nævnet var enig i, at man som autoriseret psykolog skal undlade at foretage vurderinger, som man ikke har et grundlag for eller kompetence til at foretage. Nævnet bemærkede hertil, at psykologen kunne have udtalt sig helt generelt om sin klients psykiske helbredstilstand, ligesom psykologen kunne have taget forbehold for, at psykologen ikke kunne vurdere, om klientens aktuelle situation eller psykiske helbredstilstand havde en betydning for klientens forælderrolle.

1) Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 826 af 16. august 2019, §§ 11 a – 11 c.

Detaljeringsgraden af oplysninger om undersøgtes strafbare forhold

af Anne Yde

Pligten til at udvise omhu og uhildethed ved udfærdigelsen af erklæringer¹ betyder blandt andet, at en autoriseret psykolog skal være omhyggelig med, hvilke oplysninger psykologen inddrager i en sagkyndig erklæring. En sagkyndig erklæring skal kunne stå alene, så erklæringen kan indgå som en selvstændig del af oplysningsgrundlaget i de beslutninger, som en opdragsgiver i rollen som myndighed træffer om undersøgtes forhold. Det indebærer, at psykologen skal redegøre for sagens akter og samtidig sørge for sagligt at referere de væsentligste oplysninger herfra².

I 2019 har Psykolognævnet udtalt kritik af en autoriseret psykologs udfærdigelse af to erklæringer. I erklæringerne var der oplysninger om den undersøgtes strafbare forhold. Det var nævnets vurdering, at oplysningerne om undersøgtes strafbare forhold ikke var refereret i et sagligt omfang.

DEN KONKRETE SAG

I forbindelse med en samværssag blev den autoriserede psykolog blandt andet bedt om at udarbejde en børnesagkyndig erklæring om en far. Undersøgelsen var baseret særligt på oplysninger fra politiet om farens adfærd over for den anden forælder, der blandt andet havde ført til et polititilhold.

Psykologen skulle undersøge farens livsomstændigheder, personlighedsmæssige ressourcer og svagheder samt hans evne til empati og mentalisering. Derudover skulle psykologen udarbejde en børnesagkyndig undersøgelse.

Begrundelsen for kritik

Nævnet udtalte, at oplysninger fra sagsakter, der har relevans for en undersøgelse, skal refereres sagligt i erklæringen.

Samtidig skal en erklæring kunne stå alene som en selvstændig del af oplysningsgrundlaget i myndighedens sag, så det dermed ikke er nødvendigt at læse i andre sagsakter for at blive bekendt med de oplysninger, der har været inddraget i undersøgelsen.

Psykologen havde i begge erklæringer beskrevet farens strafbare forhold med oplysning om såvel afsluttede sager og domme som verserende sager ved politiet med oplysning om dato, overtrædelse og sigtelse samt sagens eventuelle udfald. Nævnet udtalte, at det i den konkrete sag var relevant for besvarelsen af opdragene for de to undersøgelser, at psykologen havde indhentet oplysninger om farens lovovertrædelser og inddraget dem i vurderingen af faren og hans adfærd over for den anden forælder.

Det kritisable var selve omfanget og den måde, som psykologen havde inddraget oplysningerne om farens strafbare forhold på. Det skyldes, at psykologen i begge erklæringer havde refereret oplysninger om samtlige af farens strafbare forhold i et meget detaljeret omfang, hvilket ikke var nødvendigt for at kunne belyse opdragene i sagen. Nævnet udtalte, at det havde været tilstrækkeligt til belysning af opdragene at inddrage oplysningerne om de strafbare forhold i et mere overordnet omfang.

» Det kritisable var selve omfanget og den måde, som psykologen havde inddraget oplysningerne om farens strafbare forhold på. Det skyldes, at psykologen i begge erklæringer havde refereret oplysninger om samtlige af farens strafbare forhold i et meget detaljeret omfang, hvilket ikke var nødvendigt for at kunne belyse opdragene i sagen.

- 1) Lov om psykologer m.v., jf. lov-bekendtgørelse nr. 52 af 24. januar 2018, § 16 om omhu og uhildethed. Ved uhildethed forstås neutralitet, objektivitet og upartiskhed.
- 2) Psykolognævnets vejledende retningslinjer for autoriserede psykologer, afsnit 6.1.6.2 om sagens baggrund og undersøgelsens formål.

Om metodefrihed og én eller flere erklæringer i konfliktsager

af Kirstine Dittmer Andersen

Autoriserede psykologer har metodefrihed inden for fagets rammer. Det følger af Psykolognævnets praksis og de vejledende retningslinjer for autoriserede psykologer¹.

- 1) Psykolognævnets vejledende retningslinjer for autoriserede psykologer, afsnit 6.1.5 om metodefrihed
- 2) Psykolognævnets vejledende retningslinjer for autoriserede psykologer, afsnit 6.1.6.2 om sagens baggrund og undersøgelsens formål

Metodefrihed betyder blandt andet, at det som udgangspunkt er psykologen selv, der bestemmer, om der i forbindelse med udarbejdelsen af forældrekompetenceundersøgelser af to forældre i sager med et højt konfliktniveau er grundlag for at udarbejde én samlet eller to særskilte erklæringer.

Uanset om psykologen vælger at udarbejde én eller to særskilte erklæringer, indgår det som oplysningsgrundlag i de beslutninger, myndigheden træffer om de undersøgte forhold. Det er derfor vigtigt, at en erklæring kan stå alene².

Psykolognævnet har set flere sager, hvor psykologen har valgt at udarbejde to særskilte erklæringer om forældrekompetenceundersøgelser af et forældrepar. I en af sagerne udtalte nævnet sig specifikt om psykologens valg af metode.

TO SÆRSKILTE ERKLÆRINGER

I sagen havde den autoriserede psykolog valgt at udarbejde to særskilte erklæringer om forældrekompetenceundersøgelser. En erklæring om moren og en om faren.

Psykolognævnet bemærkede, at autoriserede psykologer har en betydelig grad af metodefrihed, når de udfører deres faglige virksomhed – eksempelvis i forhold til, hvordan de planlægger og tilrettelægger forældrekompetenceundersøgelser. Nævnet bemærkede samtidig, at der i erklæringen om moren var flere vurderinger af faren, hvilket ikke er i overensstemmelse med nævnets praksis om, at en erklæring skal kunne stå alene. Det skyldes, at alle de oplysninger, der lå til grund for de pågældende vurderinger af faren, alene fremgik i erklæringen om faren.

Nævnet udtalte derfor, at psykologen burde have udfærdiget en samlet erklæring.

» Metodefrihed betyder blandt andet, at det som udgangspunkt er psykologen selv, der bestemmer, om der i forbindelse med udarbejdelsen af forældrekompetenceundersøgelser af to forældre i sager med et højt konfliktniveau er grundlag for at udarbejde én samlet eller to særskilte erklæringer.

Afbrydelse af en undersøgelse

Af Louise Grønkjær Larsen

Det er vigtigt, at en autoriseret psykolog kan udføre en undersøgelse med omhu og uhildethed. Undersøgelsen forudsætter, at de undersøgte deltager i det omfang, som den autoriserede psykolog vurderer er nødvendigt, og som opdragets rammer kræver.

Det er udtryk for omhu at kontakte opdragsgiver og stoppe en undersøgelse, hvis undersøgte ikke vil deltage i undersøgelsen, eller hvis undersøgte retter henvendelse til Psykolognævnet, mens undersøgelsen er i gang. Sidstnævnte har Psykolognævnet udtalt sig om i en konkret sag om en børnesagkyndig undersøgelse.

UNDERSØGELSEN BLEV AFBRUDT, DA UNDERSØGTE HENVENDTE SIG TIL PSYKOLOGNÆVNET

I en konkret tilsynssag kontaktede den undersøgte Psykolognævnet på et tidspunkt, hvor den børnesagkyndige undersøgelse stadig var i gang. Den undersøgte oplyste psykologen herom, hvorefter psykologen rettede henvendelse til opdragsgiveren.

Psykolognævnet vurderede, at det var velbegrunderet, at psykologen kontaktede opdragsgiver, efter at psykologen var blevet bekendt med, at undersøgte havde rettet henvendelse til Psykolognævnet. Det var også velbegrunderet, at psykologen afsluttede sit arbejde i sagen, efter at psykologen havde drøftet forholdet med opdragsgiver.

Hvis en undersøgt ikke deltager i det omfang, der er aftalt mellem den autoriserede psykolog og den undersøgte, er det udtryk for omhu, at den autoriserede psykolog kontakter opdragsgiver med sine eventuelle overvejelser om, at undersøgelsen ikke kan udfærdiges på det aftalte grundlag.

Forholdet mellem en autoriseret psykolog og en klient er blandt andet baseret på tillid. Hvis den undersøgte udtrykker mistillid til den autoriserede psykolog, er det således psykologens ansvar at overveje, om det er muligt at fortsætte arbejdet med den pågældende opgave.

VEJLEDNING OG RETNINGSLINJER FOR UDARBEJDELSEN AF UNDERSØGELSER

Proceduren for håndtering af afbrydelse af en undersøgelse er også beskrevet i vejledningen om børnesagkyndige undersøgelser og i retningslinjerne for forældrekompetenceundersøgelser¹.

Det fremgår i vejledningen om børnesagkyndige undersøgelser, at den børnesagkyndige skal kontakte opdragsgiver for at få oplyst, hvordan den børnesagkyndige skal forholde sig, hvis en af forældrene eller barnet afbryder deltagelsen i den børnesagkyndige undersøgelse.

Tilsvarende fremgår det af retningslinjerne for forældrekompetenceundersøgelser, at undersøger skal kontakte myndighedssagsbehandleren, hvis forældrene eller barnet afbryder deltagelsen i undersøgelsen. Det er herefter myndighedssagsbehandleren, der beslutter, hvordan sagen videre skal forløbe.

1) Børne- og Socialministeriet vejledning af 20. marts 2019 og af Socialministeriets retningslinjer for udarbejdelse og anvendelse af forældrekompetenceundersøgelser af juni 2011.

» Forholdet mellem en autoriseret psykolog og en klient er blandt andet baseret på tillid. Hvis den undersøgte udtrykker mistillid til den autoriserede psykolog, er det således psykologens ansvar at overveje, om det er muligt at fortsætte arbejdet med den pågældende opgave.

Kravet om letlæselige journaloptegnelser

Af Jeanet Skov Sørensen

I følge psykologloven¹ har autoriserede psykologer pligt til at føre og opbevare journaler om deres faglige virksomhed. Indholdet og formen af denne pligt er nærmere uddybet i bekendtgørelsen om autoriserede psykologers pligt til at føre ordnede optegnelser. Her fremgår det blandt andet, at den autoriserede psykolog skal datere optegnelserne i journalen i kronologisk rækkefølge, at optegnelser i journalen skal være letlæselige, og at optegnelserne umiddelbart skal kunne forstås af fagfæller og så vidt muligt kunne forstås af den klient, som optegnelserne handler om².

Psykolognævnet behandlede i 2019 flere sager, hvor psykologens ordnede optegnelser ikke opfyldte kravet om at være letlæselig. I den forbindelse har nævnet udtalt, at dette er vigtigt, da formålet med journalføringen ville gå tabt, hvis ikke man kunne læse og forstå journalen. I nogle af sagerne har nævnet udtalt kritik for manglende omhu og indskærpet, at psykologen skal sørge for at datere alle optegnelser i journalen, og at journalen er læsbar. Det er en konkret vurdering i hver enkelt sag, om indholdet og formen af en autoriseret psykologs journalisering lever op til kravene i bekendtgørelsen.

Sag nr. 1

Den autoriserede psykologs journal fremstod mere som psykologens håndskrevne noter, end som en egentlig journal. Nævnet vurderede, at psykologens optegnelser ikke i tilstrækkelig grad var læsbare. Derudover var der ikke en kontinuerlig datering af alle psykologens optegnelser. Nævnet henviste bl.a. til, at det fremgår af bekendtgørelsens § 2, stk. 5, at "Optegnelserne skal umiddelbart kunne forstås af fagfæller. Optegnelserne skal så vidt muligt kunne forstås af den klient, optegnelserne vedrører." På den baggrund indskærpede nævnet, at psykologen skal sørge for at datere alle optegnelserne i sine journaler, ligesom journalerne skal være læsbare.

Sag nr. 2

I denne sag havde en autoriseret psykolog udfærdiget opdraget som et håndskrevet notat på baggrund af en samtale med opdragsgiver. Nævnet vurderede, at notatet ikke i tilstrækkelig grad var læsbart og indskærpede over for psykologen, at denne fremadrettet skal sørge for, at opdraget er mere læsbart. Nævnet bemærkede, at det både af hensyn til psykologen og de undersøgte er vigtigt, at sagens opdrag er journaliseret og læsbart, så der ikke opstår tvivl om rammerne for en undersøgelse.

Sag nr. 3

I en tredje sag fremstod den autoriserede psykologs journal som håndskrevne noter, der var meget svære at læse og forstå. Derudover var der heller ikke en kontinuerlig letlæselig datering af alle psykologens optegnelser i journalen. Psykolognævnet udtalte i den konkrete sag kritik for manglende omhu på baggrund af, at journalen ikke var tilstrækkelig læsbar.

Nævnet indskærpede, at psykologen fremadrettet daterer alle optegnelser i sine journaler og sørger for, at optegnelserne i journalerne er læsbare. I den konkrete sag blev der desuden udtalt kritik for andre forhold, herunder at flere væsentlige oplysninger i undersøgelsen fremgik af et bilag til erklæringen, og at psykologen havde anbefalet iværksættelse af konkrete foranstaltninger, hvilket ikke var en del af opdraget.

» I en tredje sag fremstod den autoriserede psykologs journal som håndskrevne noter, der var meget svære at læse og forstå. Derudover var der heller ikke en kontinuerlig letlæselig datering af alle psykologens optegnelser i journalen. Psykolognævnet udtalte i den konkrete sag kritik for manglende omhu på baggrund af, at journalen ikke var tilstrækkelig læsbar.

- 1) § 14 i lov om psykologer m.v., jf. lov-bekendtgørelse nr. 52 af 24. januar 2018.
- 2) Bekendtgørelse nr. 567 af 19. maj 2017 om autoriserede psykologers pligt til at føre ordnede optegnelser § 2, stk. 2, 3 og 5.

Praksis i autorisationssager

Af Kirstine Dittmer Andersen

For at blive autoriseret psykolog skal man gennemføre den praktiske uddannelse til autorisation¹.

Indholdet i uddannelsen er bestemt af Psykolognævnet.

En ansøgning kan til tider give anledning til mere principielle drøftelser af de forskellige krav i retningslinjerne.

ANSØGNINGER BEHANDLET I PSYKOLOGNÆVNETS SEKRETARIAT

Psykolognævnets sekretariat har i 2019 behandlet autorisationssager om blandt andet følgende problemstillinger:

Supervisor var intern trods anden arbejdsadresse

Intern supervision betyder, at ansøger og supervisor er ansat på samme arbejdsplads.

En ansøger havde angivet et supervisionsforløb som internt med oplysninger om, at ansøger og supervisor havde forskellige arbejdsadresser. Ansøger var ansat på en arbejdsplads inden for regionspsykiatrien. Til arbejdspladsen var der tilknyttet flere arbejdsadresser. Ansøgeren arbejdede fast fra den ene adresse, og supervisor arbejdede fast fra den anden adresse.

Psykolognævnets sekretariat vurderede, at der var tale om intern supervision, da ansøger og supervisor havde samme arbejdsplads, selvom der var tale om to forskellige arbejdsadresser. Ansøgeren blev meddelt autorisation som psykolog.

Supervisor var ekstern trods samme øverste ledelse

Det er et krav, at ansøger har modtaget mindst 40 timers supervision hos én og samme eksterne supervisor. Formålet er at tilføre uddannelsen en dimension og bredde, som ikke forventes at kunne opnås ved intern supervision, fordi man ved en ekstern supervisor får kendskab til andre faglige synspunkter, andre arbejdsmetoder og et andet arbejdsmiljø end det, der er på arbejdspladsen.

I to sager vurderede Psykolognævnets sekretariat, at en supervisor var ekstern, selvom ansøger og supervisor havde samme øverste arbejdsgiver, henholdsvis Forsvaret og en kommune. Begge ansøgere blev meddelt autorisation.

I begge sager lagde nævnet vægt på, at der på trods af samme øverste arbejdsgiver:

- var administrativ og faglig adskillelse mellem arbejdspladserne,
- var selvstændig faglig ledelse på hver arbejdsplads,
- ikke fandtes et fælles fagligt miljø mellem arbejdspladserne,
- ikke var et arbejdsmæssigt og kollegialt fællesskab,
- ikke var fælles sociale relationer,
- var en vis geografisk afstand mellem arbejdspladserne.

» I to sager vurderede Psykolognævnets sekretariat, at en supervisor var ekstern, selvom ansøger og supervisor havde samme øverste arbejdsgiver, henholdsvis Forsvaret og en kommune. Begge ansøgere blev meddelt autorisation.

1) Psykolognævnets retningslinjer for den praktiske uddannelse til autorisation.

Praksis i autorisationsager (fortsat)

PRINCIPIELLE SAGER

I 2019 har Psykolognævnets medlemmer fået forelagt flere autorisationsansøgninger til principiel drøftelse.

Supervisor var ekstern trods privat kontakt med ansøger

Ansøger havde først angivet en supervisor som intern, men oplyste efterfølgende, at supervisor var ekstern. Ansøger fortalte, at der mellem ansøger og supervisor havde været privat kontakt, da supervisor var tillidsrepræsentant for ansøgeren.

Nærmere adspurgt om kontakten, oplyste ansøger og supervisor, at der havde været én kontakt i forbindelse med lønforhandling.

Nævnet vurderede, at relationen dermed ikke var blevet for tæt, og supervisionsforløbet kunne derfor medregnes som eksternt. Ansøger blev herefter meddelt autorisation som psykolog.

» Efter en konkret vurdering kunne ansøger medregne 77 timers fjernsupervision, da ansøger var eneste psykolog i et stort område på Grønland – og på grund af geografiske vanskeligheder havde svært ved at få mere supervision ansigt til ansigt.

Dispensation for flere fjernsupervisionstimer

Det fremgår af retningslinjerne for den praktiske uddannelse, at der kan medregnes op til 40 timers fjernsupervision, som er supervision via et elektronisk medie.

En ansøger ønskede dispensation, så ansøger kunne medregne i alt 77 timers fjernsupervision.

Efter en konkret vurdering kunne ansøger medregne 77 timers fjernsupervision, da ansøger var eneste psykolog i et stort område på Grønland – og på grund af geografiske vanskeligheder havde svært ved at få mere supervision ansigt til ansigt.

Psykolognævnet lagde vægt på, at betingelserne for at medregne fjernsupervisionen var opfyldt, og at mere end halvdelen af det samlede antal supervisionstimer hos supervisor var modtaget ansigt til ansigt. Ansøger blev herefter meddelt autorisation som psykolog.

Internetbaserede konfrontationstimer

For at blive autoriseret som psykolog skal ansøger have haft minimum 1000 konfrontationstimer over for klienter. En konfrontationstime skal efter de gældende retningslinjer foregå ansigt til ansigt med klienten for at kunne medregnes til autorisation. Det vil sige, at psykologen og klienten skal være fysisk til stede i det samme rum under konsultationen.

Til brug for sin ansøgning havde en ansøger dokumenteret i alt 1101 konfrontationstimer, hvor 675 havde været internetbaserede konfrontationstimer. Det vil sige, at de var foregået via et elektronisk medie.

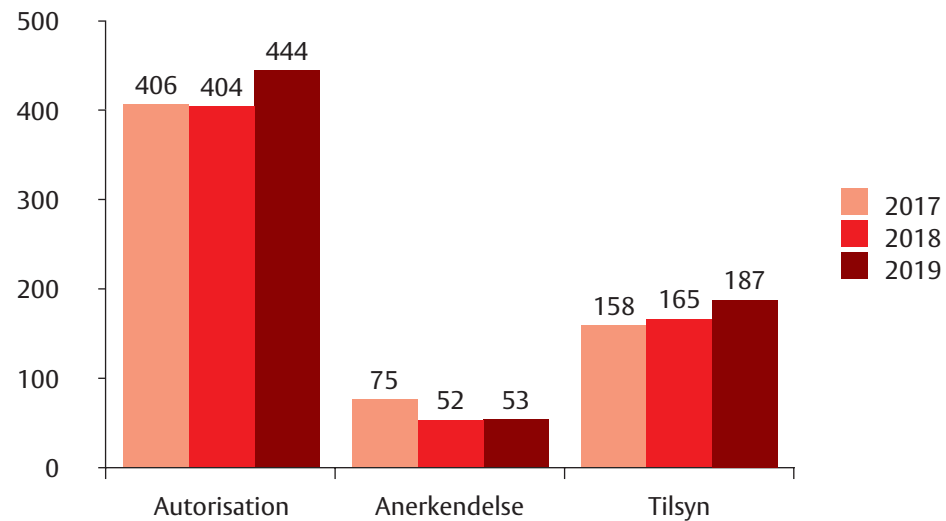
Psykolognævnet vurderede, at der ikke kunne gives dispensation fra kravet om, at psykologen skal være fysisk til stede i samme rum som klienten. Ansøger kunne derfor ikke medregne de 675 internetbaserede konfrontationstimer til sin autorisation. Det betød, at ansøger manglede 574 konfrontationstimer for at opfylde betingelserne for autorisation. Ansøgeren fik derfor afslag på sin ansøgning om autorisation som psykolog.

A close-up photograph of a desk with various office supplies. In the foreground, a black computer mouse is partially visible on the right. A pink highlighter lies horizontally across the lower middle. In the background, a blue calculator is positioned diagonally, and a stack of yellow notepaper with a pencil resting on it is on the right. The scene is lit with a soft, warm light, and a red gradient overlay covers the bottom half of the image.

Tal og figurer

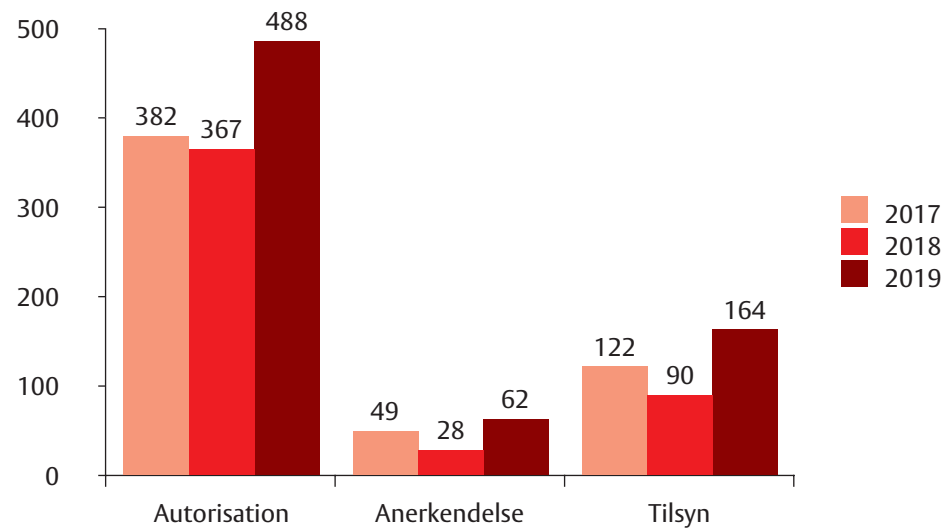
Figur 1

ANTAL MODTAGNE SAGER
I PSYKOLOGNÆVNET

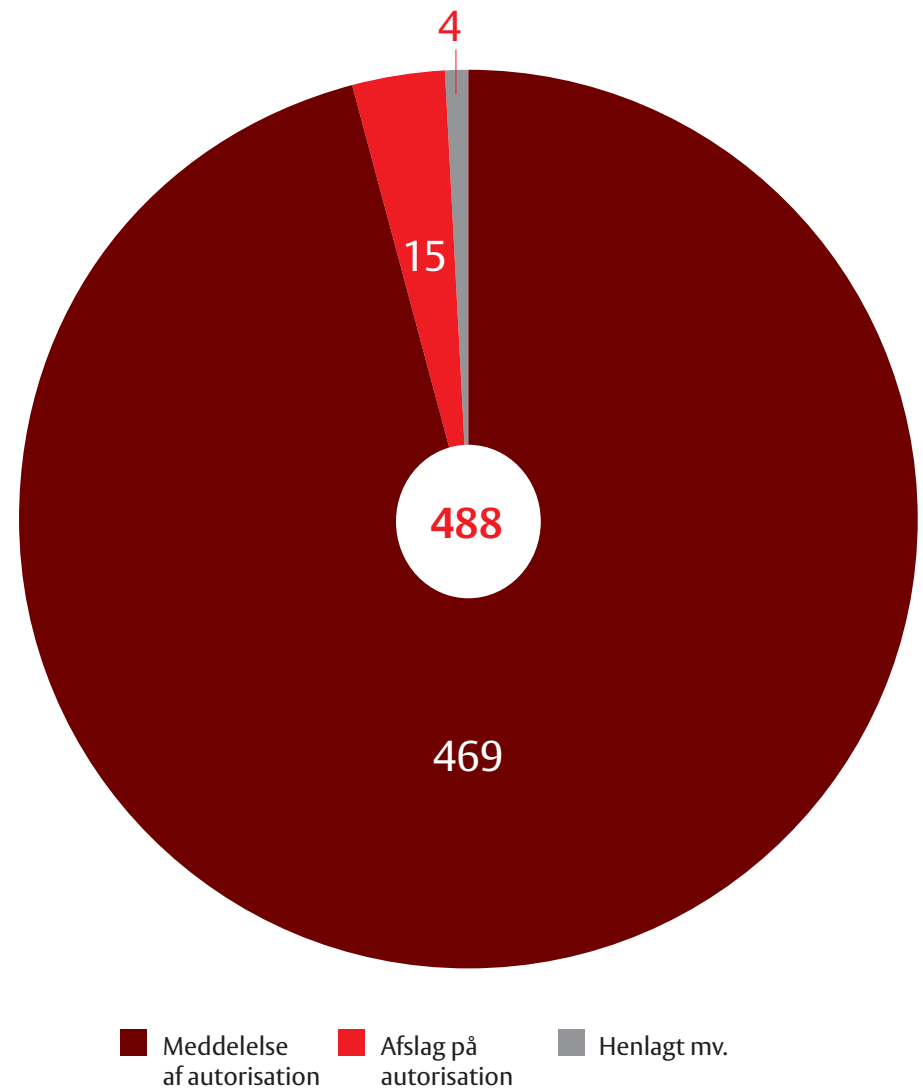
Figur 2

ANTAL AFGJORTE SAGER
I PSYKOLOGNÆVNET

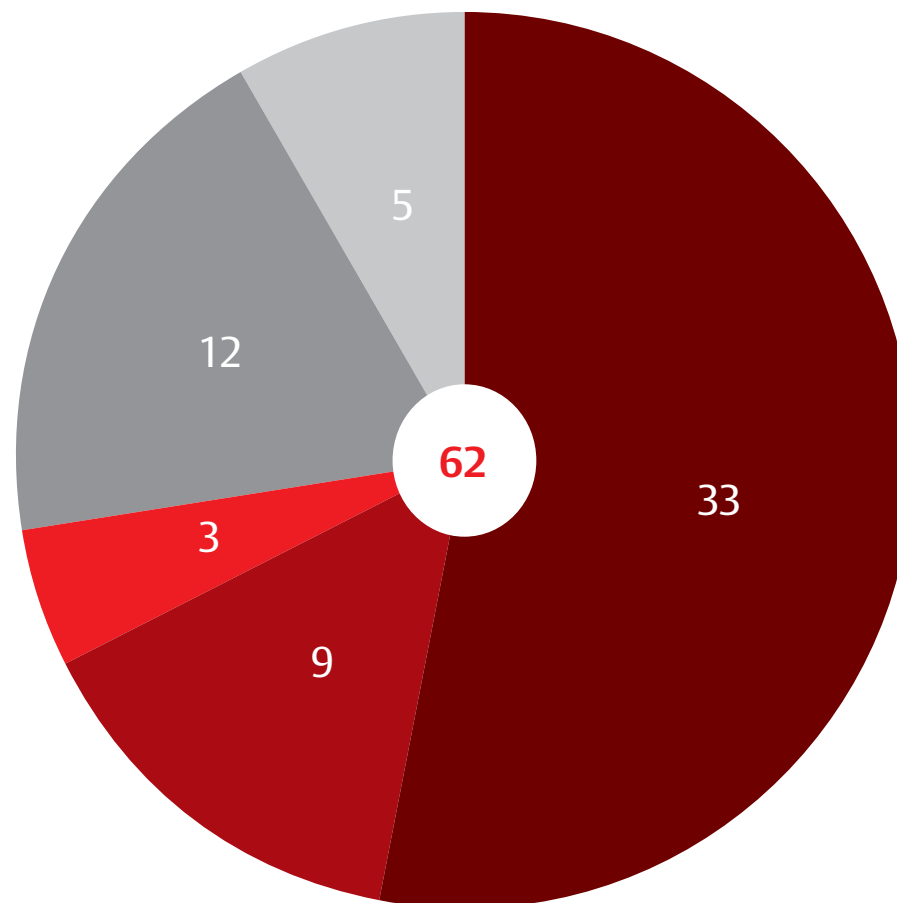
Figur 3

UDFALD:
AUTORISATIONSSAGER
2019

Figur 4

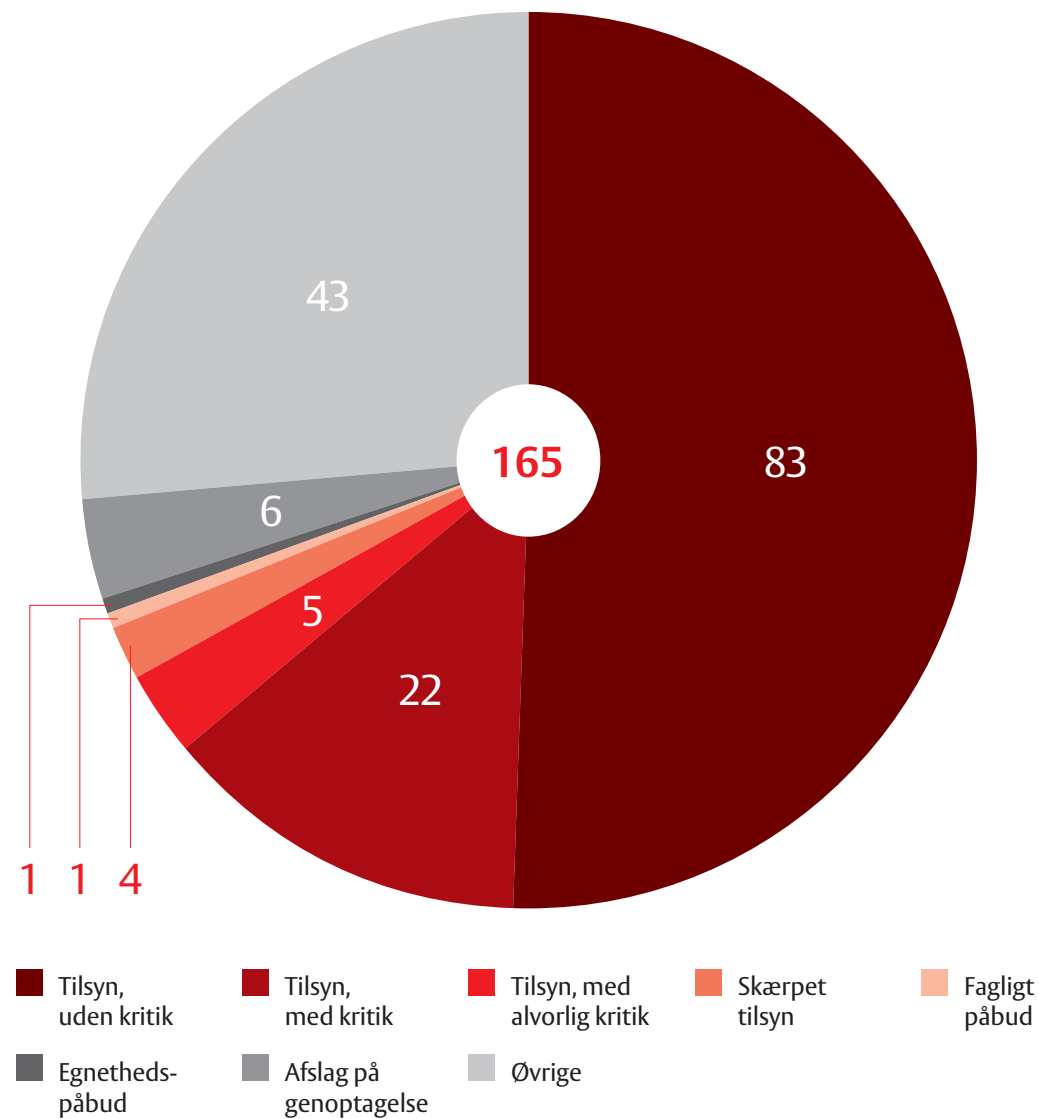
UDFALD:
ANERKENDELSESSAGER
2019

■ Anerkendelse ■ Afslag på anerkendelse ■ Henlagt mv.
■ Øvrige ■ Betinget anerkendelse

Figur 5

UDFALD:
TILSYNSSAGER
2019

Note: "Øvrige" dækker bl.a. over sager, som er afvist, fordi den psykolog, henvendelsen vedrører, ikke er autoriseret eller ikke var autoriseret på det tidspunkt, hvor det pågældende arbejde, der er genstand for henvendelsen, blev udført.

